

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Економічний факультет

13 червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Облік та оподаткування зовнішньоекономічних операцій»

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Міжнародна економіка»

Факультет економічний

Розробники: к.е.н., доц., доцент кафедри обліку та оподаткування Олена
БОЯРОВА

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Облік і оподаткування зовнішньоекономічних операцій» є вибірковою компонентою ОПП. Предметом навчальної дисципліни є зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання. Формат проведення: лекції, практичні заняття, самостійна робота. Призначення навчальної дисципліни дозволить здобувачам вищої освіти реалізувати та закріпити теоретичні знання з обліку і оподаткування ЗЕД в процесі виконання відповідних практичних завдань, виробничих ситуацій і тестових завдань; отримати навички обліку зовнішньоекономічних операцій і навчитися приймати адекватні управлінські рішення; поглибити свою професійну підготовку ведення бухгалтерського обліку. Освітня компонента доповнює знання та навички, отримані під час вивчення економічних дисциплін, формує знання, уміння та компетенції, необхідні фахівцям з міжнародної економіки.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	(бакалавр)	
Спеціальність	051 «Економіка»	
Освітня програма	«Міжнародна економіка»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	15 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	105 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни є надання студентам ґрунтовних теоретичних знань та практичних навиків з обліку та оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємства. **Завданнями дисципліни** є: вивчення методів і технології обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами; набуття вмінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку та оподаткування.

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК): -

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави

ПРН12.Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. <i>Загальні засади експортно-імпоротної діяльності, облік валютно-фінансових операцій</i>													
Тема 1. Предмет та об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності	1	18	2	2			54						
Тема 2. Міжнародні контракти й особливості обліку договірних прав і договірних зобов'язань	1-2	18	2	2									
Тема 3.. Облік і оподаткування операцій з іноземною валютою	3-4	20	2	4									
Тема 4. Облік і оподаткування експортних операцій	5-6	20	2	6									
Разом за модулем 1	76	8	14			54							
Модуль 2. <i>Облік і оподаткування основних операцій у зовнішньоекономічній діяльності</i>													

Тема 5. Облік і оподаткування імпорتنих операцій	7-9	20	2	6									
Тема 6. Облік і оподаткування бартерних операцій; розрахункових операцій.	10-12	18	2	4			51						
Тема 7. Облік і оподаткування толінгових операцій (операцій з давальницькою сировиною)	13-14	18	2	4									
Тема 8. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	15	18	1	2									
Разом за модулем ...	74		7	16			51						
Усього годин	150		15	30			105						
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)													
Усього годин	150		15	30			105						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет та об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності	2
2	Тема 2. Міжнародні контракти й особливості обліку договірних прав і договірних зобов'язань	2
3	Тема 3.. Облік і оподаткування операцій з іноземною валютою	2
4	Тема 4. Облік і оподаткування експортних операцій	2
5	Тема 5. Облік і оподаткування імпорتنих операцій	2
6	Тема 6. Облік і оподаткування бартерних операцій; розрахункових операцій.	2
7	Тема 7. Облік і оподаткування толінгових операцій (операцій з давальницькою сировиною)	2
8	Тема 8. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	1
	Всього	15

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет та об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності	2
2	Тема 2. Міжнародні контракти й особливості обліку договірних прав і договірних зобов'язань	2
3	Тема 3.. Облік і оподаткування операцій з іноземною валютою	4
4	Тема 4. Облік і оподаткування експортних операцій	6
5	Тема 5. Облік і оподаткування імпорتنих операцій	6

6	Тема 6. Облік і оподаткування бартерних операцій; розрахункових операцій.	4
7	Тема 7. Облік і оподаткування толінгових операцій (операцій з давальницькою сировиною)	4
8	Тема 8. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	2
	Всього	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота 1. Загальні засади експортно-імпоротної діяльності, облік валютно-фінансових операцій	54
2	Самостійна робота 2. Облік і оподаткування основних операцій у зовнішньоекономічній діяльності	51
	Всього	105

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних/практичних, розрахункових/графічних робіт, проектів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити)*:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Загальні засади експортно-імпоротної діяльності, облік валютно-фінансових операцій		

Практична робота 1. Предмет та об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності	ПРН9, ПРН12 знати: ⌘ зміст основних нормативних документів, якими регламентується ведення бухгалтерського обліку і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні;	15
Практична робота 2. Міжнародні контракти й особливості обліку договірних прав і договірних зобов'язань	⌘ методику ведення обліку зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України та порядок оподаткування зовнішньоекономічних операцій в Україні;	15
Практична робота 3. Облік і оподаткування операцій з іноземною валютою	⌘ техніку складання первинних документів з обліку зовнішньо-економічних операцій.	15
Практична робота 4. Облік і оподаткування експортних операцій	вміти: ⌘ застосовувати теоретичні і методичні засади ведення обліку зовнішньоекономічної діяльності та порядку їх оподаткування з урахуванням стандартів бухгалтерського обліку;	10
Самостійна робота 1.	⌘ обліковувати іноземну валюту, експортні операції; ⌘ відображати зовнішньоекономічні операції в системі рахунків бухгалтерського обліку та регістрах бухгалтерського обліку.	
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Облік і оподаткування основних операцій у зовнішньоекономічній діяльності		

Практична робота 5. Облік і оподаткування імпортерних операцій	ПРН9, ПРН12 знати:	15
Практична робота 6. Облік і оподаткування бартерних операцій; розрахункових операцій.	✎ методику ведення обліку зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України;	15
Практична робота 7. Облік і оподаткування толінгових операцій (операцій з давальницькою сировиною)	✎ порядок оподаткування зовнішньоекономічних операцій в Україні; ✎ техніку складання первинних документів з обліку зовнішньоекономічних операцій.	15
Практична робота 8. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	вміти: ✎ застосовувати теоретичні і методичні засади ведення обліку зовнішньоекономічної діяльності та порядку їх оподаткування з урахуванням стандартів бухгалтерського обліку;	15
Самостійна робота 2.	✎ обліковувати імпортерні операції; ✎ здійснювати облік розрахунків і оподаткування з підзвітними особами; бартерних операцій; розрахункових операцій; толінгових операцій (операцій з давальницькою сировиною); ✎ відображати зовнішньоекономічні операції в у звітності.	10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу

Політика щодо відвідування	ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ Є ОБОВ'ЯЗКОВИМ. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
-----------------------------------	--

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2254>);
- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Боярова О.А., Савченко Н.Л. Аналіз правового забезпечення переліку товарів критичного імпорту. Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку і права в ХХІ столітті: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Умань, 8 листопада 2022 р.). Умань: ЦФЕНД, 2022. С. 16-17.
2. Боярова О. А Очікування бізнесу від нової системи оподаткування / Боярова О. А. та ін. Економіка та держава. 2022. № 1 С. 13-18. http://www.economy.in.ua/pdf/1_2022.pdf DOI: 10.32702/230666806.2022.1.13
3. Боярова О.А., Савченко Н.Л. ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ КРИТИЧНИМ ІМПОРТОМ. Фаховий науково-виробничий журнал «Бізнес-новігатор» Вип.№1 2025р. стор.-217-223 http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2025/78_2025/37.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.78-35>
4. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. С.О. Кузнецова, Х. : Видавництво Іванченко І. С., 2019. 221с.
5. Танасієва М.М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / М.М. Танасієва. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с.
6. Ткачук І.М. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Луцьк: Луцький НТУ, 2017. 308 с.
7. Кравцова О. М. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Львів : Магнолія, 2018. 224 с.
8. Огійчук М. Ф. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 332 с.
9. Козак Ю.Г. Сукач О., Бурлаченко Д. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 268 с.
Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник /за заг. ред. С. О. Кузнецова. Х. : Видавництво Іванченко І. С., 2019. 221 с.
10. Митний кодекс України від 13 бер. 2012 р. № 4495-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 01.06.2025).
11. Податковий кодекс України від 02 груд. 2012 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 25.05.2025).
12. Витрати: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16, затв. наказом Міністерства фінансів України від 01 груд. 1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 05.05.2025).
13. Вплив змін валютних курсів : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21, затв. наказом Міністерства фінансів України від 10 серп. 2000 р. № 193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення: 08.05.2025).

14. Доходи: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15, затв. наказом Міністерства фінансів України від 20 жовт. 1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
15. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1, затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 15.05.2025).
16. Запаси: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9, затв. наказом Міністерств фінансів України від 29 листоп. 1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення: 22.05.2025).
17. . Подання фінансової звітності : Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 10.05.2025).
18. Про лізинг: Закон України від 16 лют. 1997 р. № 723/97-ВР. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_104800-98#Text (дата звернення: 01.06.2025).
19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 01.06.2025).
20. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення: 29.05.2025).
21. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23 груд. 1998 р. № 351-14. 91 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5061-17#Text> (дата звернення: 12.05.2025).
22. Про транзит вантажів: Закон України від 12 листоп. 2003 р. № 1297- IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1172-14#Text> (дата звернення: 24.05.2025).
23. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), затверджене наказом Міністерства економіки і з питань європейської інтеграції від 06 вер. 2001 р. № 201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01#Text> (дата звернення: 29.05.2025).
24. Про зовнішньоекономічну діяльність: закон України від 16.04. 1991 р. №959-XII зі змінами та доповненнями станом на 07.08.2011р. URL: http://ukrexport.gov.ua/ukr/zakon_v_sferi_zed/ukr/3201.html
25. Правила Інкотермс 2020. Міжнародні правила торгових термінів. Міжнародна торгова палата. URL: <https://iccwbo.org> (дата звернення: 12.05.2025).